

คม·ชัด·ลึก

ปีที่ 16 ฉบับที่ 5514 วันพฤหัสบดีที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 หน้า 6

บ้านน้ำใจ หมู่ 6 ต.คอนแก้ว อ.สารภี จ.เชียงใหม่ เป็นชุมชนขนาดเล็ก ที่มีเพียง 118 ครัวเรือน ประชากร 384 คน ส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน ประกอบอาชีพหลากหลาย ทั้งรับจ้าง รับราชการ ทำสวนลำไย ทำนา และค้าขาย แต่กลับพบว่าสภาวะเศรษฐกิจที่ต้องทำงานหาเงินจนเจือจรรอบครัว ทำให้ชาวบ้านขาดความสนใจเรื่องสุขภาพ โดยเฉพาะการบริโภคอาหารปลอดภัย ยังมีการใช้สารปรุงแต่งรสอาหารให้ถูกปาก ซึ่อาหารปรุงสำเร็จมารับประทาน จนอัตราเจ็บป่วยด้วยโรคความดัน เบาหวาน ไขมัน และเสี่ยงต่อโรคไตเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว

ชาวบ้านและผู้นำชุมชนจึงได้พูดคุยหาทางออกร่วมกันว่าจะจัดการกับปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นได้

โต๊ะข่าวเกษตร

สร้างชุมชนด้วยอาหารปลอดภัย วิถีแห่งผู้นำ 'ศุภวิชญ์ ทองยอด'

อย่างไร โดยขอเข้ารับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ทำโครงการร่วมสร้างชุมชนให้น่าอยู่ ด้วยหวังว่าจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของชาวบ้าน ให้ดูแลสุขภาพกันมากขึ้น ขณะเดียวกันก็น้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับชุมชนด้วย

ศุภวิชญ์ ทองยอด ผู้ใหญ่บ้านบ้านน้ำใจ และผู้รับผิดชอบโครงการร่วมสร้างชุมชนให้น่าอยู่บ้านน้ำใจ ถือเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญในการรวมกลุ่มชาวบ้านจัดทำแผนพัฒนาชุมชน พร้อมจัดทำโครงการร่วมสร้างชุมชนให้น่าอยู่บ้านน้ำใจ จากนั้นได้คัดเลือกสภาผู้นำชุมชนจากคณะกรรมการหมู่บ้านจำนวน 15 คน และตัวแทนกลุ่มต่างๆ ในชุมชนอีก 15 คน ให้เข้ามา มีบทบาทในการวิเคราะห์สภาพปัญหาชุมชน และวางแผนพัฒนาขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ เช่น ส่งเสริมการปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย

และความเสี่ยงต่อสุขภาพ เริ่มจาก 22 ครัวเรือนที่กลายมาเป็นครัวเรือนต้นแบบด้านเกษตรปลอดภัย 50 หลังคา คิดเป็นร้อยละ 42 เกิดความตระหนักในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคพืชผักที่ปลอดภัยมากขึ้น

ขณะเดียวกันก็รณรงค์ส่งเสริมให้ชาวบ้านเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของการใช้สารเคมีต่อสุขภาพและสภาพแวดล้อม ก็เริ่มหันมาปรับเปลี่ยนวิถีการทำเกษตรแบบเน้นใช้สารอินทรีย์ เช่น น้ำหมักชีวภาพ และปุ๋ยหมัก ไร่บำรุงพืชและไล่แมลง เกิดการรวมตัวเป็นกลุ่มเกษตรปลอดภัย กลุ่มสตรีแม่บ้านอาหารปลอดภัย กลุ่มแปรรูปสมุนไพร ทำผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น น้ำยาล้างจาน สบู่ แชมพู สเปรย์ไล่ยุง น้ำพริกตาแดง น้ำพริกข่า รวมไปถึงงานหัตถกรรม ประเภท ตุ๊กตา ไม้กวาด เป็นต้น

“ที่สำคัญคือ เกิดศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรปลอดภัยในชุมชน ในที่ตั้ง อบต.เก่า ที่ปล่อยทิ้งร้างไว้ จึงทำเรื่องขอใช้พื้นที่ 2 ไร่ เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรปลอดภัย และเป็นแปลงผักรวมที่ชาวบ้านแบ่งกันทำแบ่งกันรับผิดชอบ ใครไม่มีที่ดินปลูกภายในบ้านของตัวเองสามารถแบ่งใช้พื้นที่แปลงผักรวมได้ เมื่อพืชผักเติบโตเก็บผลผลิตได้ก็เปิดตลาดนัดสีเขียวทุกวันพุธ ปรากฏว่าได้รับความสนใจจากชาวบ้านในชุมชน และท้องถิ่นใกล้เคียงมาก จนพืชผักที่นำไปขายมักจะหมดภายในครึ่งวัน” ศุภวิชญ์ กล่าว

ศุภวิชญ์ ย้ำว่า สิ่งที่เห็นได้ชัดจากการปลูกผักแบบเน้นกินในครัวเรือน บางครั้งก็แบ่งปันให้เพื่อนบ้าน เหลือจึงขาย คือการลดค่าใช้จ่ายมากกว่าสร้างรายได้ และเมื่อชาวบ้านเห็นตัวอย่างที่ดีในชุมชน ก็มีการนำไปปฏิบัติต่อ เช่น ชาวสวนหลายคนเริ่มทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพไว้ใช้ในสวนลำไยของตัวเอง บางครอบครัวที่ไม่มีที่ดินปลูกผักก็หันมาปลูกในตะกร้า กะละมัง วางหรือแขวนไว้ในมุมหนึ่งของบ้าน เพราะทุกคนตระหนักดีว่า ในสังคมยุคบริโภคนิยมที่ต้องแก่งแย่งแข่งขันกันสูง การเดินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเท่านั้นที่จะช่วยให้ชีวิตและสังคมดำเนินไปอย่างอยู่เย็นเป็นสุข

